

ČESKÁ REPUBLIKA USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků řízení v senátě složeném z předsedy Tomáše Lichovníka, soudkyně Vlasty Formánkové a soudce Vladimíra Sládečka, ve věci ústavní stížnosti **Městské části Praha 10,** Vršovická 68, Praha 10, právně zastoupené advokátem JUDr. Karlem Codlem, se sídlem U Nikolajky 5, Praha 5, za účastenství vedlejšího účastníka 1) E SIDE PROPERTY LIMITED organizační složka ČR, IČO 27590623, Praha 10 – Vršovice, U Slavie 1540/2a a vedlejšího účastníka 2) Eden Arena, a. s., Praha 10 – Vršovice, U Slavie 1540/2a (dříve VINET Invest a. s. IČO 29413001, Praha 10 – Vršovice, U Slavie 1540/2a), proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2013, č. j. 18 Co 381/2013-123, t a k t o :

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Ústavnímu soudu byl dne 6. 3. 2014 doručen návrh na zahájení řízení o ústavní stížnosti ve smyslu § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), prostřednictvím něhož se stěžovatel domáhal zrušení usnesení Městského soudu v Praze.

Předtím, než se Ústavní soud začal věcí zabývat, přezkoumal podání po stránce formální a konstatoval, že podaná ústavní stížnost obsahuje veškeré náležitosti, jak je stanoví zákon o Ústavním soudu.

II.

Stěžovatel v řízení o určení vlastnického práva vedeném Obvodním soudem pro Prahu 10 pod sp. zn. 46 C 203/2013 podal návrh na vydání předběžného opatření. Obvodní soud pro Prahu 10 návrhu stěžovatele vyhověl a usnesením ze dne 12. 8. 2013 sp. zn. 46 C 203/2013 nařídil předběžné opatření, na jeho základě byl vedlejší účastník 1) povinen zdržet se právních úkonů a jednání majících vliv na jeho majetkovou účast

ve vedlejším účastníkovi 2) a předat akcie představující 100% podíl na základním kapitálu vedlejšího účastníka 2) do úschovy Obvodního soudu pro Prahu 10 nebo je ponechat v úschově předmětného soudu. Podle výše uvedeného předběžného opatření byl vedlejší účastník 2) povinen zdržet se právních úkonů a jednání spočívajících v dispozici s nemovitostmi, které vedlejší účastník 1) vložil do majetku vedlejšího účastníka 2). Vedlejším účastníkům 1) a 2) bylo předmětným předběžným opatřením uloženo, aby se zdrželi právních úkonů a jednání spočívajících v dispozici s jejich podnikem jako celkem.

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl ústavní stížností napadeným usnesením ze dne 11. 12. 2013 sp. zn. 18 Co 381/2013 tak, že se předběžné opatření nenařizuje.

Stěžovatel má za to, že výše uvedeným usnesením Městský soud v Praze porušil jeho základní práva zaručená čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Stěžovatel je věřitelem vedlejšího účastníka 1), a to z titulu 234 ks dluhopisů o jmenovité hodnotě 500.000,- Kč emitovaných vedlejším účastníkem 1). Celková jmenovitá hodnota dluhopisů činí 117.000.000,- Kč. Dluhopisy jsou splatné ke dni 20. 12. 2024. Vedlejší účastník 1) vybudoval, vlastnil a provozoval multifunkční sportovní arénu nyní známou pod značením "Eden Aréna". V průběhu roku 2012 se ukázalo, že vedlejší účastník 1), jehož dluhopisy tvoří většinu portfolia stěžovatele, je v nepříznivé ekonomické situaci a není schopen splácet své závazky.

Cestou zvýšení základního kapitálu byla Aréna vložena za cenu silně podhodnocenou do majetku vedlejšího účastníka 2) a vedlejší účastník 1) se stal jediným akcionářem vedlejšího účastníka 2). Důsledkem tohoto kroku bylo omezení kontroly věřitelů nad správou vloženého majetku, který může vedlejší účastník 2) bez ohledu na věřitele vedlejšího účastníka 1) zatěžovat právy třetích osob či jinak znehodnocovat. O úmyslu vedlejšího účastníka 1) zkrátit věřitele svědčí mimo jiné skutečnost, že vedlejší účastník 1) zcizil 90% akcií, představujících podíl na základním kapitálu vedlejšího účastníka 2).

Podle náhledu stěžovatele obecné soudy, resp. Městský soud v Praze neposkytl stěžovateli dostatečnou ochranu, čímž porušil čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Závěr městského soudu o tom, že nemá naléhavý právní zájem na vydání předběžného opatření, považuje stěžovatel za nesprávný. Obrana vedlejšího účastníka 1), že poskytl věřitelům dostatečné zajištění, když s vedlejším účastníkem 2) uzavřel Dohodu o převzetí plnění, a tudíž nezhoršil postavení jeho věřitelů, je podle stěžovatele zcela neadekvátní, neboť dohoda nikterak nezměnila postavení věřitelů vedlejšího účastníka 1), kteří se nemohou plnění ze strany vedlejšího účastníka 2) přímo domáhat. S ohledem na úpadkovou situaci vedlejšího účastníka 1) je zcela zřejmé, že pohledávka stěžovatele nikdy splatnosti nenabude, tato skutečnost měla být rovněž zohledněna při hodnocení naléhavého právního zájmu.

Právu na spravedlivý proces odpovídá povinnost obecných soudů, aby byla jejich rozhodnutí předvídatelná. Soud tedy musí za obdobných podmínek rozhodnout shodně a měl by respektovat právní názor Ústavního soudu (IV. ÚS 503/03). V uvedeném případě se však tak nestalo, neboť z judikatury jednoznačně vyplývá, že

předběžné opatření lze vydat i ve prospěch navrhovatele, který nedisponuje vymahatelnou pohledávkou. Právo na spravedlivý proces a soudní ochranu věřitele v takových případech převáží nad právem dlužníka vlastnit majetek. Za nejzřetelnější zásah do svých základních práv považuje stěžovatel postup městského soudu, který se vůbec nezabýval standardním hodnocením důvodů a právních podmínek stanovených podústavními právními normami a pro posouzení důvodnosti návrhů na vydání předběžného opatření, ale věc zkoumal z hledisek meritorních. Dospěl přitom k závěru, že meritorní nárok stěžovatele je nedůvodný, protože stěžovatel nemá splatnou pohledávku, tedy jinými slovy, že věřitelé nemají právo na soudní ochranu proti krokům jejich dlužníků, a to i přesto, že úmyslem dlužníků je zkrátit práva věřitelů tak, aby v situaci, kdy nastane splatnost jejich pohledávek, již neměli žádnou možnost domáhat se plnění z majetku dlužníka.

III.

Ústavní soud konstatuje, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy), není součástí soustavy obecných soudů (srov. čl. 90 a čl. 91 odst. 1 Ústavy), a nepřísluší mu právo dozoru nad rozhodovací činností obecných soudů; k takovému dozoru či kontrole je Ústavní soud oprávněn pouze za situace, kdy obecné soudy svými rozhodnutími zasahují do ústavně zaručených základních práv a svobod jednotlivce. Proto Ústavní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal toliko z pohledu porušení ústavně zaručených základních práv a svobod, jak je stěžovatelem namítáno v ústavní stížnosti, a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je nedůvodná.

Předběžné opatření představuje procesní prostředek, který umožňuje ještě před rozhodnutím obecného soudu ve věci samé stanovit účastníku řízení povinnost, je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo, je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Účelem předběžného opatření je tedy zatímní úprava práv a povinností, která nevylučuje, že ochrana práv účastníka řízení bude konečným rozhodnutím ve věci poskytnuta, zajišťuje však, aby takovéto konečné rozhodnutí mohlo mít vůbec reálný význam (srov. usnesení ze dne 23. února 2005 sp. zn. IV. ÚS 601/03, přístupné na http://nalus.usoud.cz).

K otázce přípustnosti ústavní stížnosti, směřující proti předběžnému opatření, Ústavní soud již např. ve svém nálezu ze dne 10. 11. 1999 sp. zn. II. ÚS 221/98 (N 158/16 SbNU 171) dospěl k závěru, že předběžné opatření je způsobilé zasáhnout do ústavně zaručených práv nebo svobod, neboť se jím dočasně omezují vlastnická práva, konkrétně ta jejich složka, která spočívá v dispozicích s majetkem. Proto je ústavní stížnost proti vydání předběžného opatření zásadně přípustná, i když jde o zatímní úpravu poměrů účastníků řízení (obdobně viz např. nález ze dne 5. 11. 2002 sp. zn. II. ÚS 343/02, N 140/28 SbNU 223).

Z návrhu stěžovatele je zřejmé, že tento se domáhá toliko přehodnocení právních závěrů obecných soudů, přičemž odkazuje na judikaturu, vztahující se k projednávané věci. Na tomto místě je třeba poukázat na skutečnost, že není úkolem Ústavního soudu sjednocovat judikaturu obecných soudů, či jejich závěry stran podústavního práva jakkoli přehodnocovat. I za situace, že by Ústavní soud s právním hodnocením skutkového stavu tak, jak jej zhodnotily obecné soudy, nesouhlasil, samo o sobě to ještě neznamená, že rozhodnutí městského soudu je protiústavní. Stěžovatel ve své podstatě staví Ústavní soud do role další rozhodovací instance, přičemž tato mu v zásadě nenáleží.

IV. ÚS 856/14

Z dostupné judikatury Ústavního soudu je zřejmé, že tento sice připouští ústavní stížnost proti předběžnému opatření, nicméně k jejich hodnocení přistupuje zdrženlivě, a to právě s ohledem na to, že se nejedná o konečné rozhodnutí ve věci. Ve svém přezkumu se tak Ústavní soud zpravidla zaměřuje na procesní stránku věci, aby byla zachována rovnost zbraní účastníků řízení. Typicky se jedná o případy, kdy dojde ke změně rozhodnutí nalézacího soudu soudem odvolacím, přičemž ze spisu je zřejmé, že protistrana neměla možnost se k věci vyjádřit. Nic takového však stěžovatel ve svém návrhu netvrdí a Ústavní soud tak nemá pochyb o zachování jeho ústavně zaručených základních práv a svobod.

K tvrzenému porušení práva na soudní ochranu chráněného v čl. 36 odst. 1 Listiny Ústavní soud, s odkazem na svoji dosavadní bohatou a konstantní judikaturu, dodává, že k takovému následku dojde teprve tehdy, jestliže by stěžovatelce bylo upřeno právo domáhat se svého nároku u nezávislého a nestranného soudu (popř. by tento soud bezdůvodně odmítl jednat a rozhodnout o podaném návrhu, případně by zůstal v řízení delší dobu nečinný), příp. v pozici žalovaného adekvátním způsobem využívat procesní prostředky ke své obraně. Taková situace však nenastala.

Ústavnímu soudu tak nezbylo, než předmětnou ústavní stížnost podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítnout, jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 14. května 2015

Tomáš Lichovník v. r. předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Vladimíra Matulová